

3
СТОР.
Затверджено правила прийому до ДВНЗ «УжНУ»

4
СТОР.
Спортивна база УжНУ: з акцентом на розвиток

7
СТОР.
Не знаєш, як знайти роботу мрії?

У незвичному звичному форматі

Ректор УжНУ Володимир Смоланка на конференції трудового колективу оприлюднив звіт про роботу в 2020 році

Перше в цьому році вагоме зібрання в стінах УжНУ — конференція трудового колективу — відбулася, звісно, у незвичному й такому вже звичному онлайн-форматі та з дотриманням карантинних вимог.

Було розглянуто три питання. Перші два — доволі швидко, адже це виходило з власне їхньої постановки: про внесення змін до складу делегатів Конференції та про обрання виборних представників до вченої ради УжНУ з когорти здобувачів вищої освіти.

Відтак професор Володимир Смоланка презентував звіт про роботу вишу в старому році, попередньо привітавши всіх із новим. Очільник альма-матер зазначив, що 2020-ий через пандемію був непростим. Усе ж альма-матер удалося продемонструвати численні показники розвитку, які в цілому засвідчують: корабель під назвою «УжНУ» попри життєві шторми впевнено курсує до гавані європейської освіти та науки. Це, зокрема, відобразили й рейтинги. Так, за версією QS World University Rankings: EECA, наш ЗВО потрапив до 350 кращих університетів країн, що розвиваються, Європи та Центральної Азії, став 11-им у системі «Webometrics», і «Топ-200 Україна-2020», 14-им — у SciVerse Scopus та 3-поміж українських університетів у світовому рейтингу GreenMetric, демонструючи поступ у залученні фінансування

для розвитку екологічної інфраструктури.

Цьогоріч студентську файту УжНУ поповнили майже 3944 абітурієнти, із яких 2849 — на денну форму навчання, 2689 — на контрактну, 257 — іноземці. Найбільші надходження за платні освітні послуги забезпечили такі факультети, як: медичний №2, юридичний, стоматологічний, медичний, здоров'я та фізичного виховання. У цілому в нашому закладі навчаються представники понад 50 країн світу.

В умовах пандемії на повну потужність запрацював сайт електронного навчання (e-learn.uzhnu.edu.ua), а кількість переглянутих сторінок з університетської системи електронного навчання Moodle із майже 1,5 млн в 2019 році зросла до більш ніж 22 млн у 2020-ому. Торік науковці альма-матер виконували 19 проектів за рахунок понад 11 млн грн державного фінансування. А ще розмістили 196 публікацій у Scopus та 141 — у Web of Science.

Запам'ятається старий рік і міжнародною діяльністю. У ньому укладено понад 20 угод різного спрямування та можемо пишатися 125 закордонними партнерами. Особливо активною була співпраця з колегами з Грузії, Бельгії, Франції, Німеччини, Італії, Словенії, Чехії, Словаччини, Польщі, Індії. УжНУ продовжив співпрацю й на рівні міжнародних асоціацій (Magna Charta Universitatum, Міжнародний консорціум

університетів, Європейська асоціація університетів, Дунайська конференція ректорів), за програмами подвійних дипломів (із вишами Литви, Польщі, Словаччини).

Міцна фінансова опора теж є запорукою подальших трудових звитяг. У 2020-ому загальний фонд бюджету вишу порівняно з 2019 роком зріс на 20,3 млн грн, а залишки коштів у спеціальному фонді на початок 2020 р. сягнули 110,8 млн грн. Притому надходження до спецфонду перевищили їх обсяги до загального фонду на 18,6 млн грн.

Попри важкий рік в університеті продовжили практику покращення матеріально-технічної бази із залученням поточних і капітальних ремонтів приміщень, на що витрачено майже 36,9 млн грн, та підвищенням засад енергоефективності з використанням ресурсів Європейського інвестиційного банку та Північної екологічної фінансової корпорації.

Також в університеті приділяли значну увагу працевлаштуванню випускників, активно діяв волонтеріат.

Підсумовуючи сказане Володимиром Івановичем, висновкую: попри дійсно складний рік, бо не все задумане втіли в життя через поширення коронавірусу, та університет продовжив якісні зміни. Їхню естафету перейме потяг вишу вже на рейках 2021 року, що окреслено в основних завданнях. Пріоритетними, наче світоч

у пільмі, залишаються підвищення якості навчання, покращення матеріально-технічної бази, ефективності участі науково-дослідних проектів у міжнародних і вітчизняних конкурсах, подальше впровадження концепції сталого розвитку, розвиток активності студентів, розширення форм та інструментів інтернаціоналізації освіти, зміцнення міжнародного іміджу університету, впровадження нових форм і методів профорієнтаційної роботи, вивчення ринку праці тощо.

В обговоренні звіту взяли участь декан філологічного факультету, доцент Галина Шумицька, завідувач кафедри неорганічної хімії, професор Ігор Барчій та голова Студради УжНУ Вікторія Кенідра. Вони запропонували в 2020 році роботу оцінити як таку, що проведена на належному рівні, а звіт відповідно затвердити. Відтак оприлюднений ректором документ було затверджено окремим голосуванням.

...2020 рік завершився. У права вступив 2021-ий. І в ньому пріоритетною теж буде праця. Зокрема, в УжНУ. Адже як зазначав німецький філософ Георг Вільгельм Фрідріх Гегель, дія є найвиразнішим розкриттям людини. Відповідно за роботою оцінюватимемо ефективність колективу альма-матер і в новому році. Усім — успіхів!

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

УжНУ – у десятці за критерієм прозорості Webometrics

Ужгородський національний університет щороку рухається вгору. Відповідно до міжнародного вебметричного рейтингу вишів, за яким аналізують ступінь представлення діяльності ЗВО в інтернет-просторі, альма-матер увійшла до десятки за критерієм прозорості серед вітчизняних закладів вищої освіти.

Ректор Володимир Смоланка зазначив: присутність УжНУ в топ-10 вишів України за цитуваннями в профілях Google – дуже добрий результат, об'єктивне підтвердження високого наукового рівня.

За шість років Ужгородський національний університет суттєво покращив позиції. Якщо в 2014 році виш мав 127 місце в

національному Webometrics, то в 2020-ому – уже 11!

Оновлений рейтинг за всіма чотирма критеріями (присутність, вплив, відкритість, якість) з'явиться вже незабаром.

Рейтинг складає Лабораторія кіберметрики Національної дослідницької ради Іспанії з 2004 року.

Ольга БРАЙЛЯН,
магістр журналістики.

Підсумкове засідання з перспективами на рік

Звернувшись в 2020 році зібрання членів ученої ради Ужгородського національного університету відбулося в онлайн-форматі. Довідалася, що починаємо рік із новими завідувачами кафедр: Олександр Молнар – економічної теорії, Іван Шафраньш – квантової електроніки, Христина Зикань – угорської філології, Світлана Мишко – полікультурної освіти та перекладу, Ганна Сливка-Тилишак – теорії ймовірностей і математичного аналізу, Павло Колесник – сімейної медицини та амбулаторної допомоги, Федір Шандор – соціології і соціальної роботи, Степан Філіп – загальної хірургії. Крім того, учасники зібрання розглянули конкурсні справи й проголосували за присвоєн-

ня вчених звань низці науково-методичних працівників.

А ще затвердили «Правила прийому до УжНУ в 2021 році». Відповідальний секретар приймальної комісії Петро Горват окреслив ключові дати вступної кампанії. Так, прийом заяв та документів на денну форму на основі повної загальної середньої освіти стартує 14 липня й завершиться 16 числа того ж місяця для вступників на основі співбесіди, вступних іспитів або творчих конкурсів; 23 липня – для вступників на основі сертифікатів ЗНО, вступних іспитів або творчих конкурсів, складених у період із 1 до 13 липня. Зарахування за державним замовленням заплановане на 9 серпня, за контрактом – до 30 вересня.

Своєю чергою, декан біологіч-

ного факультету Ярослава Гасинець інформувала про навчальну, наукову та виховну діяльність в підрозділі. Досягненням у напрямку євроінтеграції освіти є програми подвійних дипломів і семестрового навчання з університетом Вітовта Великого в Литві, Поморською академією в Польщі, Кошицьким університетом ветеринарної медицини та фармації в Словаччині.

Під час заходу також рекомендували присвоїти почесні звання «Заслужений юрист України» професору кафедри конституційного права та порівняльного правознавства Дмитрові Белову, «Заслужений працівник культури України» – директору Наукової бібліотеки Марії Медведь.

Ольга БРАЙЛЯН,
магістр журналістики.

«Погляду» – 22 роки

Ось «Погляд» зустрів і 22-ий день народження.

26 січня 1999 року вийшло перше число нашої газети. Дякуємо всім, хто весь цей час

поруч: керівництву університету, численним підрозділів, ученій раді, загалом викладачам, співробітникам вишу, студентам, читачам за допомогою, під-

тримку, поради. Разом творимо «Погляд», а він намагатиметься й далі залишатися у вирі університетського (і не тільки!) життя.

Із вдячністю поглядівці.

Вітаємо з ювілеєм Марію Бочко!

У ці січні дні відзначає свій поважний ювілей людина, знаний науковець, досвідчений викладач та дбайливий

наставник для багатьох поколінь студентів, доцент кафедри української літератури філологічного факультету Ужгородського національного університету – М.Бочко. Ця дата є важливою не тільки для шановної ювілярки та її родини, а й для численних вихованців педагога, вірних друзів, знайомих і колег. Адже досягла красноного віку, пройшовши життєвий шлях із гідністю, переживши події, які для сучасного покоління стали історією.

Марія Георгіївна – відомий літературознавець, фолькло-

рист, кандидат філологічних наук. Авторка численних наукових публікацій, дослідниця української класичної літератури та письменства пострадянського простору. Чуйний педагог і мудрий наставник.

Народилася 21 січня 1941 року в с. Турґ-Ремети Перечинського району в сім'ї хлібороба. Закінчила філологічний факультет Ужгородського державного університету в 1962 р., продовжила навчання в аспірантурі при Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. Максима Рильського АН УРСР. У 1976-ому захистила кандидатську дисертацію за темою «Українські народні пісні про трудову міграцію». Працювала в середніх школах Ужгорода, а з 1979 року й аж до виходу на пенсію – на кафедрі української літератури ДВНЗ «УжНУ».

Марія Георгіївна – активний збирач усної народної творчості

в селах Закарпаття, популяризатор і дослідник літератури народів, котрі входили до складу колишнього Радянського Союзу. Випускники філологічного факультету пам'ятають її як суворого, вимогливого, але справедливого викладача, котра намагалася дати максимум знань, донести до студентів унікальність кожного літературного твору.

Колеги з кафедри та весь колектив філологічного факультету УжНУ від усього серця вітають шановну ювілярку зі святом. Нехай прожиті роки, дорога Маріє Георгіївно, будуть гордістю для Вас, хай життя триває спокійно й рівно, нехай Вас оточує щастя, любов і хороші люди.

Хай почуття вдячності тих багатьох вихованців, кому Ви ввікнули світло знань, осяває Ваші дні, а посяяні Вами зерна мудрості зростають щедрим урожаєм!

Колектив кафедри української літератури.

Із Днем соборності України

22 січня – одна з найпам'ятніших дат в історії нашої країни. Ми згадуємо й шануємо день проголошення акту злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки. Щиро вітаю колектив університету, краян, усіх громадян нашої держави з Днем соборності! Миру, добра, достатку, об'єднання зусиль на благо розвитку Батьківщини!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ.

Олександрові Шпенику – 50!

ВІТАННЯ

Нехай труднощі оминають Ваші життєві стежини. Здоров'я, міцності духу та Божої опіки!

Адресуємо ювіляру, Олександрові Шпенику, директору Українсько-угорського навчально-наукового інституту УжНУ, кандидату фізико-математичних наук, палкі вітання. Бажаємо святковій 50 примножити ще раз, аби з такою ж наснагою продовжити робити чимало внесків до багатогранної життєвої стихії альма-матер та ділитися знаннями з вихованцями рідного підрозділу.

Лідери серед видань УжНУ 2019 року

Традиційно в УжНУ визначили найкращі праці науковців вишу.

Серед кращих підручників і навчальних посібників 2019 року перемогли:

природничі науки:
I місце – Ю.Жигуц із працею «Розмірне і математичне моделювання та аналіз» (у трьох частинах – 160, 112 і 80 с.);

II місце – видання під назвою «Hygiene and human ecology» («Гігієна і екологія людини»); educational and methodical manual for the students of Faculty of Dentistry / supervising editor prof. O.Fera, MD (248 с.), а також «Хірургія: у 2-х томах» (С.Бойко, О.Болдіжар, П.Болдіжар та інші; за редакцією П.Кондратенка, В.Русина (704 і 704 с.);

III місце – «Ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей при гострих респіраторних захворюваннях» (навчальний посібник; Р.Казакова, Г.Матейко, Н.Гевкалюк, В.Мельник, Л.Горзов, С.Костенко, М.Біли-

шук, Е.Дячук, Д.Дмітрієва; 191 с.);

Ф.Гече з виданням «Теорія ймовірностей і математична статистика» (навчальний посібник; 235 с.);

С.Чундак, І.Барчій із працею «Основи хімії комплексних сполук» (навчальний посібник; 133 с.);

гуманітарні науки:

I місце – Л.Сусліков, І.Студеняк із роботою «Управління науковими проектами» (навчальний посібник; 432 с.);

II місце – «Право інтелектуальної власності» (підручник; за загальною редакцією професора С.Булеци, доцента О.Чепис (488 с.);

III місце – І.Вовканич, С.Мишко, А.Мишко, К.Лізак із «Підручником з англійської мови для студентів факультету історії та міжнародних відносин» (305 с. англійською мовою);

електронні видання:

I місце – В.Нелюбов, О.Курруца з роботою «Презентація формул і діаграм» (електрон-

ний навчальний посібник);

II місце – Л.Сусліков, І.Студеняк із працею «Презентація наукових результатів» (електронний навчальний посібник).

Переможцями конкурсу «Краща монографія 2019 року» визначено:

природничі науки:

I місце – «Наночастинки в гомогенних, мікро- та нанорозмірних рідкокристалічних структурах: морфологія та діелектричні властивості» (монографія; П.Копчанський, М.Тімко, І.Студеняк, О.Ковальчук; 184 с.);

II місце – В.Маринець, К.Маринець, О.Питьовка з працею «Аналітичні методи дослідження крайових задач» (монографія; 288 с.);

В.Міца, О.Фегер, Р.Голомб, В.Ткач, М.Івандя, О.Міца, С.Петрецький із виданням «Взаємозв'язок низькотемпературних аномалій теплопровідності та низькочастотних Раман спектрів широкотонних халькогенідних стеклок для оптичних

покривів силової оптики» (монографія; 152 с.);

III місце – І.Повхан із працею «Логічні дерева класифікації в задачах штучного інтелекту: дослідження проблематики» (монографія; 276 с.);

О.Горленко, М.Поляк, В.Поляк-Товт із роботою під назвою «Кір у дітей: ендоекологія, вакцинація, глістна асоціація» (монографія; 246 с.);

«Системи Tl2X–BX2, Tl2X–BX (B – Si, Ge, Sn, Pb; X – S, Se, Te): фазові рівноваги та кристалічна структура проміжних сполук» (монографія; І.Барчій, Т.Малаховська, Є.Переш, М.Сабов, М.Філеп (100 с.);

гуманітарні науки:

I місце – І.Сабадош із дослідженням «Українські назви рослин: історія, етимологія» (монографія; 1032 с.);

II місце – «Літопис неврології Закарпаття (до 100-річчя від дня народження Дмитра Олександровича Снігурської)» (за загальною редакцією

О.Пулика та Н.Вакули; 288 с.);

С.Поп із виданням «Рокосово – найдревніше поселення над Тисою» (404 с.);

III місце – «Митрополит Андрій Шептицький та греко-католицька церква у Східній Галичині та Закарпатті» (колективна монографія; М.Вегеш, М.Палінчак, В.Марчук, Є.Кіш та інші (212 с.);

В.Заборовський. «Правовий статус адвоката: проблеми теорії та практики» (монографія; В.Заборовський, Ю.Бисага, С.Булеца (650 с.);

М.Палінчак, Я.Голоніч. «Відносини держави і церкви у країнах Центральної і Східної Європи (соціальний вимір релігійності та її відображення в суспільстві)» (монографія; 190 с.);

У новому році бажаємо продуктивної видавничої діяльності всім науковим працівникам нашого університету!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Ольга БРАЙЛЯН,
магістр журналістики.

Затверджено Правила прийому до ДВНЗ «УжНУ» в 2021 році

Правила прийому розробила Приймальна комісія відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році та затвердила Вчена рада ДВНЗ «УжНУ» 22 грудня 2020 р.

Звертаємо увагу на особливості вступної кампанії—2021.

Абітурієнти подають заяви тільки в електронній формі, крім визначених Правилами прийому випадків.

У заяві вступники вказують конкурсну пропозицію із зазначенням спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації, освітньої програми) та форми здобуття освіти. Конкурсні пропозиції поділяються за видами:

— відкрита конкурсна пропозиція — конкурсна пропозиція, для якої кількість місць для навчання за державним замовленням визначається при адресному розміщенні державного замовлення й не перевищує максимальний обсяг державного замовлення;

— фіксована конкурсна пропозиція — конкурсна пропозиція із заздалегідь визначеною кількістю місць для навчання за державним замовленням (загальний обсяг державного замовлення);

— небюджетна конкурсна пропозиція — конкурсна пропозиція, на яку не надаються місця для навчання за державним замовленням.

Відкриті та фіксовані конкурсні пропозиції (формується в ЄДЕБО до 15 січня 2021 року), небюджетні конкурсні пропозиції (можуть створюватися в ЄДЕБО до 14 червня 2021 р.):

1) вступ на основі ПЗСО:

— освітній ступінь бакалавра;

— освітній ступінь магістра;

2) вступ на основі ОКР молодшого спеціаліста (ОС молодшого бакалавра):

— освітній ступінь бакалавра:

— скорочений термін навчання (на перший курс);

— нормативний термін навчання (на 2 або 3 курси);

— освітній ступінь магістра;

3) вступ на основі ОС бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста):

— освітній ступінь магістра.

Можна подати до 5 заяв на місця державного замовлення та до 30 заяв на небюджетні конкурсні пропозиції.

Реєстрація електронних кабінетів вступників, завантаження необхідних документів розпочинається 1 липня. Для реєстрації електронного кабінету необхідно мати хоч би один сертифікат ЗНО та документ про повну загальну се-

редню освіту, виготовлений в Україні з використанням фотополімерних технологій.

Вступ на основі повної загальної середньої освіти

Строки прийому заяв і документів

Прийом заяв та документів на денну форму здобуття освіти розпочинається 14 липня, закінчується:

— о 18:00 16 липня для вступників на основі співбесіди, вступних іспитів або творчих конкурсів;

— о 18:00 23 липня для вступників на основі сертифікатів ЗНО, вступних іспитів або творчих конкурсів, складених у період із 1 до 13 липня.

У кожній заяві на бюджетні конкурсні пропозиції зазначається її пріоритетність, при цьому показник пріоритетності 1 (ОДИН) означає найвищу пріоритетність. Вступник може бути рекомендований до зарахування за найвищою пріоритетністю з-поміж зазначених ним під час подання заяв, за якою він потрапляє в число тих, хто може бути рекомендований до зарахування на місця, що фінансуються за державним замовленням, відповідно до конкурсного бала.

Вступні іспити та творчі конкурси триватимуть із 1 до 13 липня (для абітурієнтів на місця державного замовлення) та з 14 до 23 липня (вступ тільки за кошти фізичних та/або юридичних осіб). Співбесіди будуть 17–19 липня.

Оприлюднення рейтингового списку вступників із зазначенням рекомендованих до зарахування, із повідомленням абітурієнтів про їхню можливість здобувати вищу освіту за державним замовленням здійснюється не пізніше 28 липня.

Виконання вступниками вимог до зарахування на місця державного замовлення — до 18:00 2 серпня.

Зарахування вступників за державним замовленням — 9 серпня. Переведення на вакантні місця державного замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних або юридичних осіб (відповідно до Правил прийому), — не пізніше 19 серпня.

Зарахування вступників за кошти фізичних та юридичних осіб — не пізніше 30 вересня.

Конкурсний відбір — предмети ЗНО

Перелік конкурсних предметів, творчих заліків та творчих конкурсів визначено в **Додатку 5** до Правил прийому:

— перший конкурсний предмет для вступників на спеціальності гуманітарного та соціального спрямувань — українська мова і література, на інші спеціальності — українська мова. Замість результату ЗНО з української мови може використовуватися результат ЗНО з

української мови і літератури;
— другий предмет для всіх спеціальностей визначено односторонньо;

— третій предмет установлено для більшості спеціальностей на вибір вступником із шести можливих, проте є винятки для окремих спеціальностей:

— на вибір із двох можливих (для спеціальностей 081 «Право», 293 «Міжнародне право»);

— на вибір із трьох можливих (для спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 223 «Медсестринство», 226 «Фармація, промислова фармація», 227 «Фізична терапія, ерготерапія»);

— творчий конкурс (для спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт», 262 «Правоохоронна діяльність»).

Конкурсний бал вступника

$KB = K1 \cdot P1 + K2 \cdot P2 + K3 \cdot P3 + K4 \cdot A + K5 \cdot ML + K6 \cdot OU$

У формулі для KB:

— P1, P2 — оцінки ЗНО або вступних іспитів із першого та другого предметів; P3 — оцінка ЗНО, вступного іспиту з третього предмета або творчого конкурсу; A — середній бал додатка до свідоцтва про ПЗСО; ML — оцінка за мотиваційний лист; OU — бал за успішне закінчення в рік вступу підготовчих курсів ДВНЗ «УжНУ» у разі вступу на спеціальності (спеціалізації), зазначені в Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка. P1, P2, P3, A, ML, OU — оцінки за шкалою від 100 до 200 балів;

— коефіцієнти K1, K2, K3 визначені в Додатку 5 (K1, K2, K3 — не менше 0,2, K3 — не більше 0,25 для випадку творчого конкурсу), K4=0,1 (не може перевищувати 0,1), K5=0 (не може перевищувати 0,01), K6=0 (не може перевищувати 0,05), сума коефіцієнтів дорівнює 1 для кожної пропозиції); K6*OU=10 — призерам 4-ого етапу олімпіад при вступі на спеціальності, зазначені в Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка.

Обчислений конкурсний бал множиться на коефіцієнти:

$KB := KB \cdot PK \cdot GK \cdot SK$, де:

— PK = 1,02 для ДВНЗ «УжНУ»;

— GK = 1,02 для поданих заяв з пріоритетностями 1 та 2 на спеціальності, передбачені в Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка; 1,00 — в інших випадках.

— SK = 1,02 для осіб, зареєстрованих у селах та котрі здобудуть повну загальну середню освіту в закладах освіти, що розташовані на території сіл, у 2021 році (1,05 — для спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій), передбачених у Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка); 1,00 — в інших випадках.

Якщо після домноження на коефіцієнти конкурсний бал перевищує 200, то він встановлюється таким, що дорівнює 200.

Для участі в конкурсному відборі на місця державного замовлення або для можливос-

ті переведення на навчання за державним замовленням конкурсний бал вступника повинен бути не менше 125,000.

Особливості окремих спеціальностей

На спеціальності 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 226 «Фармація» прийом на навчання на основі повної загальної середньої освіти здійснюється за ступенем магістра, на всі інші спеціальності — за освітнім ступенем бакалавра.

На спеціальності 221 «Стоматологія» та 222 «Медицина» мінімальні значення кількості балів з другого та третього предметів не можуть бути менше 150 балів. Ця вимога не поширюється на тих вступників, чий конкурсний бал перевищуватиме 175,000.

Щоб подати заяву для вступу на спеціальності «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародне право», вступник повинен мати конкурсний бал не менше 140,000, для вступу на спеціальності «Фармація, промислова фармація» (за ступенем магістра) — не менше 130,000.

На спеціальності, визначені в Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, учасники профорієнтаційних олімпіад можуть отримати до 20 балів до сертифіката з відповідного предмета.

Вступ на основі ОКР «Молодший спеціаліст»

Прийом заяв та документів — із 14 липня до 18:00 23 липня, фахові вступні випробування — із 24 до 30 липня.

Конкурсний відбір здійснюється за результатами ЗНО (можна подавати сертифікати 2018 — 2021 років) та фахових вступних випробувань. Перелік конкурсних предметів визначено в Додатку 2 до Правил прийому:

— перший конкурсний предмет для вступників на спеціальності гуманітарного та соціального спрямувань — українська мова і література, на інші спеціальності — українська мова. Замість результату ЗНО з української мови може використовуватися результат ЗНО з української мови і літератури;

— другий предмет при вступі на місця державного замовлення — математика або історія України (за вибором ДВНЗ «УжНУ»), при вступі на небюджетні конкурсні пропозиції — на вибір вступника.

Конкурсний бал вступника обчислюється за формулою:

$KB = 0,25 \cdot P1 + 0,25 \cdot P2 + 0,50 \cdot P3$,

де P1, P2 — оцінки ЗНО або вступних іспитів із першого та другого предметів; P3 — оцінка фахового вступного випробування; усі оцінки — за шкалою від 100 до 200 балів.

Вступ на основі ОС «Бакалавр», «Магістр», ОКР «Спеціаліст»

Реєстрація для складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови (ЄВІ) для всіх спеціальностей (ЄВІ та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) для спеціальностей «Право», «Міжнародне право») — з 11 травня до 3 червня. Основна сесія ЄВІ — 30 червня, ЄФВВ — 2 липня.

Прийом заяв та документів — із 15 липня до 18:00 23 липня, фахові вступні випробування триватимуть із 19 до 30 липня.

У кожній заяві на відкриті конкурсні пропозиції (для спеціальностей «Право» та «Міжнародне право») зазначається її пріоритетність, при цьому показник пріоритетності 1 (ОДИН) означає найвищу пріоритетність.

Рекомендації до зарахування за державним замовленням — не пізніше 2 серпня, виконання вимог для зарахування — до 18:00 7 серпня, зарахування за державним замовленням — 12 серпня.

Конкурсний відбір здійснюється за результатами:

— ЄВІ (можна подавати сертифікати 2020 — 2021 років);

— ЄФВВ (для спеціальностей «Право» та «Міжнародне право»; можна подавати тільки сертифікат 2021 року) або фахових вступних випробувань (для всіх інших спеціальностей, крім «Права» та «Міжнародного права»).

Конкурсний бал вступника обчислюється за формулами:
— для спеціальностей 081 «Право» та 293 «Міжнародне право»:

$KB = 0,25 \cdot P1 + 0,50 \cdot P2 + 0,25 \cdot P3$,

де P1 — оцінка єдиного вступного іспиту з іноземної мови; P2, P3 — оцінки єдиного фахового вступного випробування за тест із права та тест загальних навчальних правничих компетенцій; усі оцінки — за шкалою від 100 до 200 балів;

— для всіх інших спеціальностей (крім 081 «Право» та 293 «Міжнародне право»):

$KB = 0,25 \cdot P1 + 0,75 \cdot P2 + P3$,

де P1 — оцінка єдиного вступного іспиту з іноземної мови; P2 — оцінка фахового вступного випробування; P1, P2 — оцінки за шкалою від 100 до 200 балів; P3 — оцінка за інші показники конкурсного відбору (ураховуючи середній бал документа про здобутий освітній ступінь), за шкалою від 0 до 20 балів.

Відповідно до Правил прийому:

$P3 = CB + D$, де

CB — середній бал документа про здобутий освітній ступінь (ОКР) за шкалою від 1 до 10 балів, D — додатковий бал, який нараховується за наукові (творчі) здобутки вступника (від 0 до 10 балів).

Приймальна комісія УжНУ.

Відійшов у вічність професор Михайло Ганич

Університетська родина зазнала нової болючої втрати – 6 січня на 90-ому році життя відійшов у вічність видатний науковець, доктор медичних наук, академік Академії наук вищої школи, заслужений професор УжНУ М.Ганич.

Михайло Михайлович народився 20 травня 1931 р. в Малому Березному на Великоберезнянщині в селянській родині. У 1949-ому. вступив на медичний факультет Ужгородського державного університету, який згодом став справою всього життя. На медфаку не тільки здобув професію, а й зустрів кохану – Оксану Мандзюк-Ганич, теж майбутнього визначного науковця-медика, із якою спільно прожили аж до літа 2020 року.

Після закінчення з відзнакою медфаку УжДУ в 1955-ому розпочав професійну діяль-

ність хірургом у сільській лікарні Синевира. У 1958–1959 рр. – головний лікар Міжгірської райлікарні, завідувач хірургічного відділення. Працюючи на Верховині, уперше на Закарпатті успішно провів операцію з пришивання лісорубу випадково ампутованої на лісопилці руки.

На запрошення майбутнього головного акушера-гінеколога країни, а тоді завідувача відповідної кафедри УжДУ Миколи Бакшеєва, М.Ганич вступає до аспірантури, а в 1962 р. успішно захищає кандидатську; через три роки доцентом очолює університетську кафедру акушерства і гінекології, якою керував понад 40 років: у 1964–2000 рр. – кафедра акушерства і гінекології медичного факультету, у 2001–2005 рр. – новостворена кафедра охорони материнства і дитинства на ФПО, де далі Михайло Михайлович працював професором до 2016 року.

Під керівництвом видатного українського вченого, академіка М.Бакшеєва виконав та в 1974 році успішно захистив докторську дисертацію за темою: «Плацентарний бар'єр та його роль в обміні білків і біологічно активних речовин між материнським організмом і плодом». Із 1974 р. – доктор медичних наук, із 1976-ого – професор. У 1984–1987 роках – декан медичного факультету. Голова науково-медичного товариства акушерів-гінекологів та головний акушер-гінеколог

Закарпаття в 1965–2001 рр. За час керівництва М.Ганича акушерсько-гінекологічної службою краю в ній був порядок і витримувався достойний рівень надання медичної допомоги.

За багаторічну творчу працю Михайло Михайлович навчав понад 7 тисяч майбутніх лікарів і виховав сотні акушерів-гінекологів, підготував 8 кандидатів медичних наук, створив свою школу акушерства та гінекології, яка продовжує гідно представляти УжНУ в Україні та за її межами.

Вагомою й потужною є наукова спадщина професора М.Ганича. Він опублікував понад 220 наукових праць, мав більше ніж 35 навчальних посібників та методичних розробок. Уперше написав українською мовою та видав навчальні посібники «Акушерський фантом» (1971) та «Практикум з акушерства і гінекології» (1974), які довгі роки були настільними книгами лікарів-спеціалістів. Співавтор трьох підручників з акушерства і гінекології, виданих у Братиславі (Словаччина) та Харкові. Академік Української академії наук (1996), заслужений професор Ужгородського національного університету (2005).

6 січня 2021 року професор М.Ганич відійшов у засвіти, де вже пів року на нього чекала кохана дружина, професор Оксана Ганич...

Ректорат Ужгородського національного університету.

Геномні таємниці українців першою знала... альма-матер!

Досягненнями розпочала 20-25 відсотків – закарпатці. «Результат – спільна робота й активність колег з усієї держави, – каже лікар-ендокринолог, завідувач відділення ендокринології обласної лікарні імені А.Новака Ольга Олексик, – ми оперативно отримали дійсно унікальний матеріал, який дозволив зробити масштабне дослідження».

Зокрема, із-поміж завдань було виявити генетичні варіанти мутацій, що можуть показати схильність до тих або інших захворювань. До речі, майже всі, про які знаємо, мають генетичний компонент, за винятком травм. Керівник проекту від УжНУ, доцент кафедри зоології альма-матер, водночас професор Оклендського університету (США) та Університету Пуерто-Рико Тарас Олексик зазначив: «Усі захворювання мають певний генетичний компонент, але лікування за нинішніх умов здійснюється фактично наосліп. Ми не знаємо генетичного компонента тієї чи іншої людини. А до кожного пацієнта необхідний персональний підхід, який базується на генетичній карті».

Досі Україна як держава не була пріоритетною в дослідженнях людського геному. Вивчаючи зразки ДНК наших громадян, науковці знайшли понад 13 мільйонів генетичних варіантів, майже 500 000 із яких – незадокументовані.

Мирослава ГАРАЗДІЙ, «Погляд».

Спортивна база УжНУ: з акцентом на розвиток і перспективу для блага колективу вишу й не тільки

«Mens sana in corpore sano – «у здоровому тілі – здоровий дух». Ця влучна древньоримська сентенція про важливість поєднання інтелектуального та фізичного розвитку людини, безперечно, і сьогодні не втратила актуальності. А для студентів Ужгородського національного університету – усебічно розвинених молодих людей – вона є ще й життєвим кредо. Тут слід зауважити: вагомі досягнення в спорті чи навіть організація активного дозвілля вимагають не лише бажання та сили духу, а й наявності високоякісної матеріальної бази. І з цим молоді УжНУ, безумовно, поталанило.

Спортивний комплекс університету, будівництво першої черги якого закінчилося ще далекого 1973 року, є дійсно

потужним і (завдяки постійним реконструкціям та ремонтам) сучасним рекреаційним центром не лише університету, а й міста та області. У своїх стінах ця споруда неодноразово приймала учасників всеукраїнських і міжнародних змагань. Притому завідувач кафедри фізичного виховання, доцент, майстер спорту з легкої атлетики Іван Маріонда наголошує: «Я працюю в університеті з 1998 року й хотів би звернути увагу: помітний слід в історії становлення нашого спортивно-оздоровчого комплексу залишили паводки 1998 та 2001-ого. Незважаючи на те, що наслідки підвищення рівня води були дуже важкими, спільними зусиллями нам удалося їх подолати та розпочати відродження спортивно-

оздоровчого комплексу УжНУ. Непридатну до використання резину в спортзалі замінили на сучасне паркетне покриття, капітально відремонтували басейн... Не можу не наголосити: нині всі ці нововведення добре охороняються, а завдяки часу, який відводимо для тренувань індивідуальних відвідувачів, спорткомплекс приносить ще й значні кошти до бюджету нашого вишу».

Станом на сьогодні спортивна база УжНУ містить понад 20 інфраструктурних об'єктів, серед яких – футбольні поля, тенісні корти, критий басейн та навіть гірськолижна база «Плішка» (розміщена поблизу села Кам'яниця Ужгородського району).

Одне з провідних місць у системі споруд та об'єктів спортивної інфраструктури УжНУ посідає 25-метровий басейн, що відповідає критеріям і стандартам, установленим нормативними документами для подібних закладів. Окремо необхідно зазначити: водна споруда функціонує впродовж усього року, температура та інші показники якості й безпеки підтримуються на належному рівні як для дорослих, так і для дітей. А отже, чаша басейну, зручні, сучасні роздягальні, душові кабінки працюють не лише для студентів, а й для інших містян, котрим не байдуже власне здоров'я.

Звичайно, не плаванням

єдиним славиться спортивне життя університету. Королева спорту – легка атлетика – а також негласний король спорту – футбол – також є популярними серед ужгородців, а особливо – із-поміж активних студентів нашого вишу. До їх послуг – легкоатлетичні сектори та футбольні поля й мінімайданчики поблизу гуртожитків, а також у мікрорайоні Радванка (поруч із факультетом туризму та міжнародних комунікацій й природничо-гуманітарним коледжем).

Динамічне зростання економіки нашого міста відбувається в тісній взаємодії з розвитком його наукового осердя – УжНУ. Оскільки чільне місце в розбудові останнього посідає вдосконалення спортивної бази, то це призводить до появи нових сучасних об'єктів. До таких належить зданий в експлуатацію в 2016 році реконструйований спортивний майданчик, розміщений поруч із гуртожитком № 4. Відзначається багатофункціональністю – із різноманітними майданчиками й тренажерами. І що не може не знайти позитивного відгуку серед жителів та гостей міста (із-поміж яких також – іноземні студенти УжНУ) – комплекс радо приймає всіх відвідувачів.

Підсумовуючи вищевикладене, хочеться подякувати керівництву Ужгородського національного університету,

усьому колективі за титанічну працю у сфері забезпечення належного рівня фізичної підготовки студентів та викладачів, турботу про здоров'я молоді, працівників вишу й загалом жителів Закарпаття.

Моя історія також безпосередньо пов'язана зі спортивно-оздоровчим комплексом альма-матер. І це – винятково приємні й теплі спогади, починаючи з відвідувань уроків фізкультури на першому, другому курсах юридичного факультету УжНУ та закінчуючи участю в численних змаганнях із футболу, настільного тенісу, у яких захищав честь рідного підрозділу й неодноразово здобував призові місця. Зараз, закінчивши магістратуру відділення журналістики, навчаюся в аспірантурі юридичного факультету, продовжую долучатися до різноманітних спортивних змагань у складі команди викладачів юрфаку.

Ще одним важливим елементом, який тісно пов'язує мене з руховою активністю в альма-матер, є вищезгаданий красень-басейн. Його відвідую двічі-тричі на тиждень уже впродовж майже семи років.

Сподіваюся, у майбутньому спортивно-оздоровчий комплекс УжНУ розвиватиметься ще швидше на радість своїм відвідувачам!

Олександр ТУРЯНИЦЯ, магістр журналістики.

«Колядки на сторінках часописів минулого століття»

У краєзнавчому відділі «Карпатика» Наукової бібліотеки УжНУ триває виставка старовинних газет, журналів та іншої періодики, що популяризує закарпатські святкові традиції різдвяно-новорічного циклу. Оз-

найомитися з експозицією можна і в онлайн-режимі на сайті книгозбірні, а також на її сторінках у соцмережах. Виставкою завідувач відділу Марія Чорній хоче привернути увагу до часописів, які публікували чимало матеріалу про

різдвяні свята. Зокрема, про історію колядок.

На експозиції представлено понад 40 найрізноманітніших видань із текстами різдвяної тематики. А оскільки Закарпаття – край багатонаціональний, то на експозиції запропоновано періодику сімома мовами: українською, угорською, словацькою, чеською, румунською, німецькою й так званою «народною», що побутувала в першій половині минулого століття (у часи Підкарпатської Русі). У старовинних часописах найбільше друкували колядок, вертепів, опису звичаїв... «Є колядки з нотами. Давні, навіть призабуті, які не побутують нині, утім, добре збереглися! Сподіваюся, хтось колись досліджуватиме подібне, до нас звернеться – і ми радо поділимося», – зауважила М.Чорній.

Найстаріше видання на виставці, – «Місяцеслов» 1884 року, де надрукований текст старовинної бобови-

щанської колядки, яка не використовується сьогодні. Або ж ще один часопис («Підкарпатська Русь») за 1923 рік. Тут не просто подані колядки, а й систематизовано їх за типами відповідно до того, кому, приміром, призначалися. Марія Іванівна розповідає: «Старовинні різдвяні тексти подає вчитель-аматор із Перечина Володимир Увальський. Це одна колядка, але систематизована: релігійна, героїчна, господарська, для молодих. Публікується у двох номерах, за 1923–1924 роки. Це видання популярне. Його запитують філологи, котрі досліджують фольклорно-побутову тематику».

Найновіша з книжок, які на виставці, – збірник «Колядки Закарпаття». Зразки народнопісенної творчості обрядового циклу опубліковані п'ятьма мовами і, як зазначено в анотації, «підкреслюють єдність народної культури та обряду українців, угорців, румунів, словаків,

німців, представників інших національностей, які проживають у багатонаціональному Закарпатті». Серед уміщених тут колядок – і ті старовинні різдвяні тексти, які активно використовують і нині: до прикладу, «Дивна новина», «Тиха ніч», «Нова радість стала»... М.Чорній додає: «Колядки з часописів «Місіонар», «Благовісник» часто просять семінаристи, котрі досліджують ці матеріали».

Тож доки живуть старі видання – доти маємо змогу дати друге дихання й давнім колядкам. Слід усього лише навідатися до краєзнавчого відділу. Тексти надруковані, а оскільки є ще ноти – можна відтворити й мотиви. Або ж просто відчутти колорит віншувань чи інших традицій, притаманних нашим прабабусям і прадідусям. Виставка триватиме до 15 лютого, до свята Стрітіння Господнього. **Миро́слава ГАРАЗДІЙ,** «Погляд».

За велінням серця й душі

14 січня 2021 року Василеві Керецману виповнилось би 60...

Із ним познайомився у вересні 1978 р. Вирізнявся соціалістичною, високою культурою поведінки, урівноваженим характером... Був по-справжньому закоханим в історію й прагнув пізнати якомога більше таємниць цієї науки. Із нього хотілося брати приклад... Він залишився прикладом у всьому протягом життя. На жаль, недовгого. Мова про кандидата історичних наук і доктора наук із державного управління В.Керецмана. У січні, на Старий Новий рік, міг зустріти 60-річчя, але не дожив і до піввікового ювілею. Тому пропонується стаття – про нього, колегу й друга, який залишив про себе найкращу пам'ять.

Василь Юрійович народився 14 січня 1961 р. в селі Мирча, що на Великоберезнянщині, у родині вчителів – Віри Йосипівни та Юрія Михайловича. Через 5 років батьки змінили місце проживання, сім'я переїхала до Оноківців Ужгородського району. В.Керецман навчався в місцевій початковій та Доманинській восьмирічній школах, Ужгородській СШ № 2, яку закінчив 1977-ого. Ще задовго до цього вирішив присвятити життя музи Клію, щоб працювати над білими плямами нашого минулого. У тому ж році став студентом історичного факультету Ужгородського державного (на той час) університету.

Уже будучи здобувачем фаху, виявив нахил до наукової роботи. Правда, шлях до неї виявився не зовсім прямим. Ставши дипломованим істориком (1982), Василь два роки відслужив в армії на посаді командира мотострілецького взводу, потім працював вихователем Ужгородської школи-інтернату та завідувачем кабінету кафедри політичної історії УжДУ. У 1990 – 1993 рр. був аспірантом кафедри історії України. І тільки після її закінчення перейшов на роботу на юридичний факультет рідного вишу. Працював викладачем (1994 – 1996) та доцентом (1996 – 1999) кафедри історії та теорії держави і права,

доцентом (1999 – 2001, 2004 – 2006) та професором (2006) кафедри державного управління. У березні – грудні 2006 року виконував обов'язки декана новоствореного факультету суспільних наук. На жаль, невиліковна хвороба 4 грудня 2006-ого вирвала В.Керецмана з кола люблячої родини, вірних друзів, доброзичливих колег і просто знайомих. Свій вічний спочинок знайшов на Оноківському цвинтарі.

Незважаючи на короткий життєвий вік, Василь Юрійович зробив помітний внесок у вітчизняну науку. Так, будучи аспірантом, він під керівництвом професора Володимира Задорожного дослідив здобутки історичного краєзнавства на Закарпатті в XIX – першій третині XX століть. Із метою комплексного вивчення обраної теми історик чимало часу провів у Державному архіві Закарпатської області. А ще ґрунтовно опрацював історико-краєзнавчі праці професійних учених і аматорів вищезазначеного періоду. Крім того, аналізував численні публікації в періодичній пресі. Усе це дало можливість показати особливості процесу, який досліджував, на різних етапах історичного становлення краю; виокремити внесок культурно-освітніх товариств («Просвіта», «Общество ім. О.Духновича», «Етнографічне товариство», «Музейне товариство ім. Т.Легоцького») та друкованих видань («Науковий збірник товариства «Просвіта», «Підкарпатська Русь», «Наш рідний край», «Карпатський світ...») у розвиток краєзнавства; охарактеризувати ставлення державних органів до краєзнавчого руху; оцінити внесок в історико-культурну спадщину професійних учених та аматорів. Результати наукових пошуків фахівець публікував у формі статей, повідомлень, тез доповідей тощо. Брав участь у роботі низки наукових конференцій. А 30 травня 1995 року успішно захистив кандидатську дисертацію за темою: «Історичне краєзнав-

во на Закарпатті початку XIX – 30-их рр. XX ст.». Наскільки відомо, це було перше дисертаційне дослідження з вищезазначеної проблеми.

Робота на юридичному факультеті визначила зміни в наукових зацікавленнях колеги. Насамперед В.Керецман у 1998 р. здобув фах юриста (спеціальність «Правознавство»). Крім того, посада доцента кафедри державного управління певною мірою спонукала його до вступу в докторантуру Національної академії державного управління при Президенті України. Одразу зазначу, що раніше механізми державного управління не привертати уваги науковців Закарпаття.

Навчаючись у докторантурі, Василь Юрійович під керівництвом наукового консультанта, професора Ніни Нижник досліджував теоретичні й практичні аспекти державного регулювання розвитку регіонів як складного феномену, властивого більшості сучасних держав. Показав стан та основні проблеми державного регулювання розвитку регіонів; розкрив і уточнив сутність, зміст головних понять; запропонував способи класифікації регіонів та критерії ефективності їхнього державного регулювання; дослідив правові засади та інституційні механізми державного впливу на розвиток регіонів; накреслив пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання розвитку регіонів і запропонував

шляхи покращення останнього. Наголошу, що наукові здобутки вченого є важливими. Їх використовують у практичній роботі органів державної влади. А ще вони сприяють подальшому розвиткові вітчизняної науки у сфері державного управління.

Зазначу: результати наукових пошуків дисертанта були викладені в 38 публікаціях, зокрема в монографії «Державне регулювання регіонального розвитку: теоретичні аспекти» (К., 2002) і в 23 статтях, опублікованих у фахових виданнях. А 8 грудня 2005 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Національної академії державного управління при Президенті України В.Керецман блискуче захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук із державного управління. Додам, що вже після смерті Василя Юрійовича побачили світ монографії «Інституційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні» (К., 2007), написана у співавторстві з Маркіяном Дацишиним, та «Державне регулювання розвитку регіонів в Україні: теорія і практика» (Ужгород, 2019). До речі, остання праця – докторська дисертація, опублікована завдяки дружині Надії Павлівни та окремим друзям і колегам.

В.Керецман був не тільки сумлінним науковцем, а й чудовим педагогом вищої школи та методистом. До викладацької роботи підходив із великою відповідальністю. Досконало знав фактичний матеріал своїх курсів. Мав багату домашню бібліотеку (історія, право, філософія, державне управління тощо). Любив працювати зі студентами, ставився до них із повагою, завжди вникав у їхні проблеми й за потреби та можливості допомагав. Був тактовним, стриманим, толерантним, доступним у спілкуванні. За все це здобув повагу колег і здобувачів фаху.

Доволі плідно працював у методичному плані. Цьому значною мірою сприяв особистий

педагогічний досвід. Василь Юрійович був співавтором двох навчальних посібників («Виконавча влада в Україні» (К., 2002) і «Органи державної влади в Україні: структура, функції і тенденції розвитку» (К.; Івано-Франківськ, 2003) та автором навчально-методичних видань.

Крім того, колега мав неабиякі організаторські здібності. Вони найбільше виявилися в період перебування його біля штурвалу вже згаданого новоствореного факультету суспільних наук. За короткий час цей підрозділ УжНУ запровадив чітко й злагоджено, згідно з навчальним планом, навчально-виховний процес досягнув відповідного рівня. Удалося вирішити чимало організаційних питань. На жаль, далеко не всім прагненням декана судилося реалізуватися.

В.Керецман був зразковим сім'янином. Ще в студентські роки палко й назавжди покохав чарівну однокурсницю, дівчину великої душевної краси та доброти Надію Гранчак. Їхнє шире, чисте кохання успішно пройшло випробування часом. Після закінчення університету вони 19 липня 1986 року стали на рушник щастя. Подружжя дало життя й виховало двох чудових синів – Михайла та Юрія. Обидва здобули фах економіста й добросовісно трудяться в обраному напрямку. Вирізняються вихованістю, скромністю, добротою, працелюбністю та цілеспрямованістю. І свято бережуть у серцях світлий образ татка, котрий безмежно їх любив.

14 січня 2021 р., у день святого Василя Великого, наш колега й друг міг би відзначити 60-річний ювілей. На превеликий жаль, не судилося. І через це дуже сумно. Проте вартість земного життя вимірюється не прожитими роками, а кількістю зроблених добрих справ. Як свідчить зміст вищезазначеного, устиг багато. І нам залишається одне: зберігати про нього добру й світлу пам'ять та просити Всевишнього дарувати В.Керецману Царство Небесне. **Микола ОЛАШИН,** доцент УжНУ.

Відзначено успіхи

Професора кафедри туризму УжНУ, члена Українського географічного товариства, голову науково-методичної комісії Ганну Машіку відзначили медаллю «За успіхи в науково-педагогічній діяльності» від Національної Академії наук вищої освіти України.

Г.Машіка викладає студентам соціально-економічну географію країн світу й туристичних регіонів, організацію рекреаційних послуг. Крім того, активно займається наукою, досліджуючи питання туристично-рекреаційної сфери, соціально-економічну географію, територіальну організацію господарського потенціалу. Напрацювання авторки представлені в близько 100 наукових і методичних працях, зокрема в кандидатській дисертації «Ту-

ристично-рекреаційні ресурси Закарпатської області та основні напрями їх раціонального використання» (2012 рік) та докторській «Суспільно-географічне дослідження господарського потенціалу Карпатського регіону: теорія і практика» (2018 р.).

До того ж Ганна Василівна є академіком Національної академії наук вищої освіти України (відділення наук про Землю) – найчисельнішої неурядової громадської організації, у складі якої вчені з понад 90 вітчизняних ЗВО сприяють вирішенню актуальних науково-практичних проблем у системі освіти і науки та вдосконалюють освітній процес.

За інформацією факультету туризму та МК підготувала Ольга БРАЙЛЯН, магістр журналістики.

Віктор Мотрук – лауреат літературної премії «Ars Translationis» імені Миколи Лукаша від журналу «Всесвіт» за 2020 рік

До 19 грудня 2020 р., коли відзначалося 101-річчя від дня народження видатного українського перекладача й багаторічного автора журналу «Всесвіт» Миколи Лукаша, редакція та редколегія визначили лауреатів традиційної премії.

В.Мотрук – доцент кафедри полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин нашого університету – був удостоєний вищезазваної нагороди «Мистецтво перекладу» за відтворення із французької мови оповідань і новел «Мушлі пана Шабра»

Еміля Золя, «Цар Кандоль» Теофіля Готье, «Панночка з млина» Еміля Блемана, опублікованих торік у №№ 3–4 і 5–6 журналу «Всесвіт».

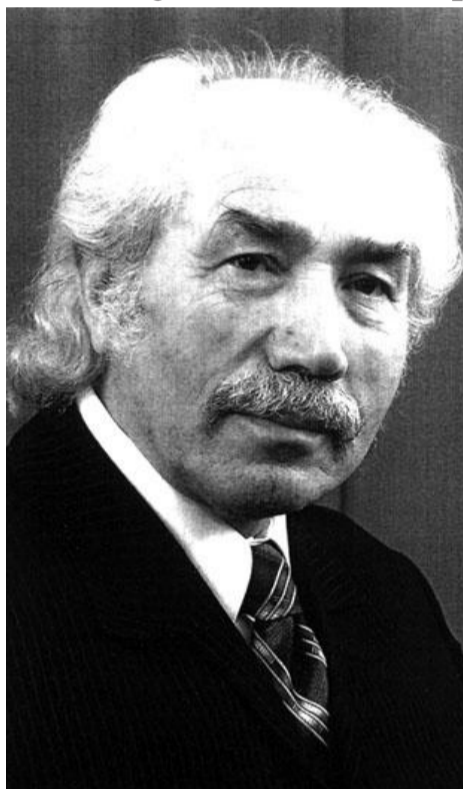
Слід також додати, що Віктор Петрович добре володіє й іншими мовами, зокрема російською, польською, чеською, сербсько-хорватською, німецькою. У його перекладацькій практиці – різноманітні твори: вірші, оповідання, новели, есе...

Тож вітаємо лауреата й бажаємо ще багато нових творчих здобутків!

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

Згадуючи літературознавця Василя Марка

кроки в науці й творчості, відгукнутися добрим словом чи рецензією.

Із 1975 року Василь Петрович почав працювати в Кіровоградському державному педагогічному університеті ім. Володимира Винниченка. Тут на повну силу розкрив у собі талант літературознавця. У 1992 р. захистив докторську дисертацію «Художня концепція людини і стиль: закономірності взаємодії».

Науковий набуток ученого становлять монографії «У вимірах стилю», «Окрилені ідеалом», «Художній світ Михайла Стельмаха», «Основа творчих шукань», «Анатолій Мороз. Нарис творчості», «І вічна таїна слова», «Українська література ХХ – ХХІ століть», «Стежки до таїни слова», методичний посібник «Аналіз художнього слова», а ще десятки статей і рецензій у різних періодичних виданнях.

Зроблене В.Марком – гідний внесок у вітчизняне літературознавство. Коло наукових інтересів – широке. Авторські дослідження відзначаються літературним контекстом, новизною осмислення художніх текстів. Учений простежує динаміку художньо-концептуальних пошуків видатних письменників. Порівняльно-історичний метод дає можливість дослідникові побачити типологічну близькість літературів і різницю між ними. У статті «Проблема проступку і кари в українській драматургії: перегук часів» автор порівнює вершинні твори української літератури, зокрема трагедію І.Карпенка-Карого «Сава Чалий», із творами В.Винниченка «Гріх» і М.Куліша «Патетична соната». Ці п'єси об'єднує проблема «людина і час», в основі кожної – моральний конфлікт, який обертається навколо актуальних питань: вибір і відповідальність, свобода і обов'язок, проступок і кара.

Основне завдання викладача, на думку В.Марка, – навчити учня, студента відчувати красу слова, розуміти естетичну суть літератури, сприймати талант митця як художній феномен. Науковець радить використовувати такі види аналізу, як соціологічний, психологічний, естетичний, формальний, біографічний, порівняльний, психоаналітичний. Їх вибір, зауважував Василь Петрович, визначається особливостями тексту.

Значний інтерес становлять зразки аналізу дослідника ідейного змісту, образів-персонажів, композиції, форм викладу творів В.Стефаніка, М.Кочобинського, І.Карпенка-Карого, В.Сосюри, М.Стельмаха. Зважаючи на те, що розглянуті тексти письменників були предметом різних літературознавчих праць, В.Марко акцентує увагу на новизні бачення змістових і формальних чинників відомих творів.

Дослідник порушує складні проблеми теорії літератури, зокрема методу, стилю, жанру, традицій і новаторства. Наголошує: для об'єктивних оцінок художніх явищ і постатей необхідно зняти ідеологічні нашарування, відмовитися від спрощеного розуміння реалізму й упередженого ставлення до різних течій модернізму.

Розкодування художнього тексту, на думку вченого, – процес безкінечний. Під час кожного читання можна побачити новий нюанс у тій чи іншій ситуації, образі, подробиці. Це повноцінніше розкриває особливості написаного. Технологія розкодування таїни слова є мистецтвом, що базується на знанні теоретичних операцій тексту, і звичайно, на здібностях літературознавців, їх здатності, так би мовити, чути текст у найдрібніших складниках та цілості. Удалий результат розкодування тексту, на думку В.Марка, є найвищою нагородою для дослідника за аналітичні зусилля. До речі, влучною ілюстрацією є посібники «Стежки до таїни слова» і «Аналіз художнього твору».

До теорії кодів Василь Петрович звернувся тому, що вона близька до його позиції про таїну слова в художньому творі. Грунтується на ідеї Олександра Потебні про об'єктивний зміст слова, який воно здобуває, взаємодіючи з іншими словами й читацьким досвідом.

Уводячи коди тексту до системи концептуально-стильових зв'язків, В.Марко окреслює зміст категорій «художня концепція людини» і «стиль». До складників художньої концепції відносить естетичний ідеал, розуміння письменником суспільних, біологічних та духовних начал,

вибір героїв і принципи їх зображення. До носіїв стилю, за установленням традицією, – композицію, сюжет, образи, обставини, викладову, словесну й звукову форми (фігури, акцентовані звукові явища). Визначення й тлумачення кодів демонструє на прикладі творів Т.Шевченка, О.Гончара і Гр.Тютюнника.

В.Марко часто зосереджував увагу на творах, які важко аналізувати учням і студентам. Він умів захоплюватися талантом письменника й передавати емоції слухачам та читачам.

Етюди науковця про письменників цікаво читати, бо вони не сухі й нудні, не переобтяжені фактами. Долі літераторів і їхніх персонажів пропускав через своє серце. Оригінальні міркування, тонкі аргументовані спостереження, емоційний, динамічний стилі викладу тримають увагу, активізують думку, спонукають уважніше перечитати вже відомий текст. Етюди В.Марка про письменників – захопиви текстобіографії, написані людиною, яка добре знає літературний процес, має високорозвинене наукове, художнє чуття, вишуканий естетичний смак.

Творчий профіль Василя Петровича доповнюють авторські дослідження про літературу Закарпаття, яка завжди була предметом його наукових інтересів і душевного настрою. В.Марко постійно вводив наших краян-письменників у загальноукраїнський культурний простір. У науково-критичній спадщині земляка – рецензії на твори М.Томчання, М.Чендея, В.Басараба, С.Жупанина, І.Долгоша, В.Вовчка, Ю.Керекеша, Ю.Мейгеша, П.Скунця, А.Патруса-Карпатського, Ю.Балеги, Д.Копинця, фольклорні збірники І.Хланти. До вивчення творчості письменників нашого краю залучав і студентів Кіровоградського університету. Аспірантка Василя Петровича О.Козій захистила кандидатську дисертацію «Повісті і романи І.Чендея: неореалістичний дискурс».

В.Марко постійно підтримував зв'язки з кафедрою української літератури нашого університету. З урядністю згадував своїх викладачів, зокрема М.Яська, М.Плісецького, В.Микитася, котрі відкривали красу художнього слова, спекурси про поезію та прозу, які читав професор Петро Пономарьов. Із

кафедри української літератури УжДУ почався інтерес студента В.Марка до концептуальності та естетики слова й накреслилися шляхи у літературознавчу науку.

Живучи далеко від рідних місць, Василь Петрович постійно цікавився справами кафедри, її планами, науковими здобутками, брав активну участь у підготовці кадрів, опонуючи дисертації, рецензуючи наші підручники та монографії. Був опонентом дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук «Творчість Петра Скунця: проблемастика та художня еволюція» Олександри Ігнатювич. Рецензував монографію В.Барчан «Творчість Теодосія Осьмачки в контексті стильових та філософських вимірів ХХ століття», її книжку «Біла джерел: До 60-річчя кафедри української літератури УжНУ», майже кожну художню книжку Ю.Балеги.

Кажуть, що література народжується з любові та болю. Переконана: літературознавство теж народжується з любові до мистецтва та вболівання за якість.

В.Марко завжди був налаштований на добро, мав добром нагріте серце. Умів радіти чужим досягненням, не забував привітати зі святами, днем народження, появою публікації, повідомити про нові літературознавчі видання, надіслати те, що нас цікавило. Вражав шляхетністю, вродженою інтелігентністю. Часто телефонував знайомим і друзям, переймався суспільно-політичними й культурними подіями в рідному краї. Таке спілкування наснажувало. Певно, здавалося, що побував у милих серцю місцях.

Щоліта під час відпустки навідувався до родинного гнізда в Руське Поле, де є могили батьків Марії та Петра Марків. Тут серед карпатської природи й близьких людей відпочивав душею, писав статті, рецензії, набирився сил для навчальної та наукової роботи в університеті.

12 червня 2015 року В.Марко попрощався з нашим грішним світом, душа науковця перейшла в інший вимір. Зосталися книги, а в нашій пам'яті – лагідна, сонячна усмішка й спомини.

Надія ФЕРЕНЦ,
доцент кафедри української літератури УжНУ, член Національної спілки письменників України.

Не знаєш, як знайти роботу мрії?

Усе, що потрібно знати про Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування

Марія Яцків на посаді начальника центру, назву якого винесено в підзаголовок, уже 3 роки. У 2010-ому, ще третьокурсницею, стала працювати в студентській профспілці УжНУ. Згодом, будучи дипломованим магістром, розпочала роботу у відділі гуманітарно-виховної роботи.

«Коли в 2017 році відбулося об'єднання двох підрозділів (відділу гуманітарно-виховної роботи й відділу сприяння працевлаштуванню та профорієнтації), мені запропонували посаду керівника Центру, на якій працюю й досі. Зазначу: спочатку спіткали труднощі. Необхідно було побудувати цілісну роботу Центру, орієнтуючись на три аспекти: виховну складову, яку я вже добре знала, профорієнтацію та працевлаштування. Два останні на той час були для мене, певною мірою, новими. Перше, із чого хотілося почати роботу, — сформувати дружний колектив, котрий би міг злагоджено працювати. Для мене це, мабуть, — найголовніше. Де згуртована команда — там і швидша та якісніша робота, а головне: вона приносить задоволення», — наголосила Марія Яцків.

Заснування та діяльність

Центр створений, як уже значалося, шляхом об'єднання двох відділів. У 2019 році до структури підрозділу ввійшов відділ соціально-психологічної служби, діяльність якого раніше координував відділ гуманітарно-виховної роботи.

Працює Центр у трьох напрямках: виховна робота, профорієнтація та працевлаштування. Кожен із них по-своєму цікавий. Перший стосується виховання молоді. За словами М.Яцків, це: національно-патріотичне, морально-етичне, професійне, трудове, фізичне та екологічне. Також сюди входить організація дозвілля, що передбачає не лише розважальні заходи, а й різні спортивні, інтелектуальні та творчі змагання.

«Традиційно в університеті влаштовуємо брейн-ринг, який торік переформатували в нову гру «Битва інтелектів», а також «Студентську осінь»,

День знань, Тиждень студента, Тиждень студентської дружби тощо. У 2020-ому, на жаль, через пандемію не вдалося організувати багато із зазначених заходів. Однак зусиллями активу вперше зробили конкурс художньої самодіяльності «Студентська осінь» у форматі онлайн», — розповідає очільниця Центру.

Вагома складова виховної роботи — функціонування соціально-психологічної служби. До неї студенти альма-матер можуть завжди звернутися в разі потреби. Важливий також і центр дозвілля «Ювентус». У ньому діють різноманітні гуртки з вокалу, танців, гри на фортепіано тощо.

Найважливіша ланка — профорієнтаційна робота, тому що передбачає співпрацю із школярами закладів освіти, які в майбутньому можуть стати нашими студентами. Обов'язків у цьому напрямку — чимало. Зокрема, поїздки до закладів загальної середньої освіти, участь у різноманітних ярмарках та виставках... «Хочу відзначити найновіші проекти, започатковані саме Центром, а це:

— Дні відкритих дверей на загальноуніверситетському рівні для школярів обласного центру, а також Мукачева та Перечина;

— «Літній університет» — триденний табір під час канікул для школярів (переважно десятих класів);

— «Університет» — 20 коротких інформаційно-навчальних відеороликів;

— започаткування сторінок «UZHNU TODAY» в інстаграмі й фейсбуку для надання актуальної та корисної інформації про факультети, міжнародні можливості, розіграші, інші розважальні заходи в університеті;

— створення Viber-чатів «UZHNU TODAY» і телеграм каналів «UZHNU TODAY» для надання консультацій абітурієнтам та інформування їх про умови прийому до ЗВО», — розповідає М.Яцків. Також зазначає, що працевлаштування — дуже відповідальний напрям роботи. Оскільки перша самореалізація для випускника є вкрай важливою й може вплинути на все його подальше життя. Для того, аби університетські студенти могли працювати за фахом, Центр налагоджує зв'язки з організаціями та підприємствами різних галузей промисловості. Улаштує зустрічі для студентів та випускників університету з потенційними роботодавцями на Ярмарках вакансій, Днях кар'єри, тренінгах тощо. Щороку молодь має змогу заповнити онлайн-резюме, відповідно до

якого отримуватиме інформацію про вакантні посади.

Працівники

Нині в Центрі задіяні дев'ять осіб. Два керівники відділів, провідні фахівці та фахівці 1 категорії. М.Яцків наголошує: «Незважаючи на те, що наш підрозділ складається з трьох відділів, усі працюємо дружним колективом, трудячись над розробкою нового чи організацією вже традиційного для нас проекту. Усі креативні по-своєму, мають власний погляд, але в роботі завжди досягаємо компромісу та підтримуємо одне одного».

Життя Центру під час пандемії

Окремі заходи вдалося влаштувати ще до карантинних обмежень: опитування з адаптації студентів першого курсу; зустрічі зі здобувачами фаху для пояснення правильного заповнення онлайн-резюме (4 курс ОС «Бакалавр» та перший і другий роки навчання ОС «Магістр»); спілкування з роботодавцями; День відкритих дверей для школярів Мукачева та Перечина.

«Із поширенням пандемії значну частину масових за-

ходів, звичайно, були змушені скасувати, дещо перевели в онлайн-формат, а ще ми розробляли нові ідеї, які б відповідали всім нормам під час карантинних обмежень», — каже М.Яцків. Також зазначає, що потрібно завжди йти в ногу із часом: «Зараз ми розуміємо цей вислів, як ніколи, адже, незважаючи на пандемію, повинні рухатися далі й підлаштовуватися під ті умови, які є. Слід налаштовувати студентів на позитив, надавати якомога більше цікавої, загальнорозвивальної інформації. Як я вже раніше казала, ми активно використовуємо соціальні мережі та додатки-месенджери для спілкування з молоддю, тому «Instagram», «Facebook», «TikTok», «Viber» та «Telegram» стали для нас найкращими засобами зв'язку. Постійно наповнюємо сторінки пізнавальним, розважальним, інтерактивним контентом».

Цього літа в умовах пандемії започаткували й реалізували цікавий освітній проект «Університет». Це, нагадаю, серія з 20 коротких інформативних відеороликів з елементами анімації від найкращих спікерів УжНУ. Відеоролики розмістили на YouTube-каналі університету «UZHNU TODAY». До зйомок долучилися 18 факультетів, Українсько-угорський навчально-науковий інститут та природничо-гуманітарний коледж. Крім того, директор Центру зазначила, що таким чином удалося розкрити актуальні теми: технології, дизайн, природничі науки, мистецтво, освіта, культура, туризм, бізнес та глобальні проблеми, цікаві масовій аудиторії. Проект «Університет» дав можливість насолоджуватися відео в стилі TED Talks студентам, абітурієнтам та всім охочим дізнатися щось нове.

«Сподіваюся, ситуація найближчим часом зміниться на краще й зможемо поспілкуватися з нашою молоддю наживо!» — підсумувала М.Яцків.

Ми ж бажаємо, аби жодні факапи не ставали перепорою, тому що робота Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування для УжНУ — справді важлива!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Владислав Булгаков: «...ходили на факультети грати в «Мафію»...»

Офіс-менеджер футбольного клубу ФК «Ужгород», Містер математичного факультету-2019, ексучасник КВН «Вектор». Активний у спорті й у житті рідного факультету математики та цифрових технологій.

— У твоїй біографії є перемога зі стартапом УжНУ. Над чим працюєш зараз?

— Серед останніх проектів: «Balubarbershop» (барбершоп в Ужгороді), «UOMO Concept Store». Розробляв сайт та онлайн-запис на стрижку. Прийшов уперше в барбершоп після конкурсу «Містер математичного факультету». Майбутній роботодавець сидів у журі. Я виграв безкоштовні стрижки, прийшов, познайомився, розговорилися, згодом приступили до співпраці. Уже через місяць

був сайт та онлайн-запис. Останній цікавий тим, що не потрібно телефонувати, аби дізнатися, котра година вільна. Запис працює 24/7, навіть тоді, коли барбершоп зачинений. «UOMO Concept Store» — крамниця чоловічого одягу. Розробляв інтернет-магазин. А ще створював базу даних товарів і ведення обліку.

— Містер математичного факультету-2019. Ти відкривав до такого формату проведення часу чи це більше вихід із зони комфорту?

— Ініціатива з «містером» виникла добровільно-примусово (жартує — прим.авт.).

— Знаю: ти береш активну участь у житті факультету. Як ось «Літній університет-2019». Що ще?

— ДВД (день відкритих дверей).

Розповідали майбутнім абітурієнтам, чим живе наш підрозділ, знайомили зі специфікою факультету математики та цифрових технологій. Також долучався до інтелектуальних, спортивних змагань (футбол (футзал), Кубок декана та настільний теніс), переможець (2 місце) стартапів УжНУ. А ще ходили на інші факультети грати в «Мафію» та переглядати кіно. Зрозуміло, до карантину. Був учасником команди КВН рідного підрозділу «Вектор». Брав участь у «Студентській осені».

— Чим зараз займаєшся поза межами університету?

— Здебільшого приділяю час спорту, зокрема бігаю, зустрічаюся з друзями, удосконалюю знання в програмуванні, читаю.

— Футбол... Хобі, яке стало роботою?

— Любов до гри мільйонів з дитинства прищепив батько. Хоч я 10 років займався дзюдо, є призером всеукраїнських та міжнародних турнірів. І так працюю офіс-менеджером, відповідаю за технічне забезпечення інформаційної діяльності клубу. До обов'язків ще входять підготовка документів до матчу, на виїзди, контракти та робота на сайті, у соціальних мережах. Нині готую redesign офіційного сайту клубу.

— Бажаю подальшого стрімкого кар'єрного розвитку, блискучих перемог!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Лист у майбутнє № 2

Спогади адресовані найменшому, який посідає найбільше..!

Уже не вперше тема виховання роз'ятрила душу. Зрозуміла: потрібно розібратися з думками знову-таки. Поспілкувалася з героями матеріалу «Ромашки, журавлі, мурашки... Усім ужнівцям, які мають молодших братів-сестер, присвячується!», що був опублікований у «Погляді» № 4 (221) 24.04.2019. Хочу дізнатися, як взаємодіють старші-молодші нині.

Ось Олександра Костьо, студентка 4 курсу відділення журналістики, розмірковує: «Зрозуміло: із тим, як зростає дитина, змінюються її характер, поведінка, розмова. За цей час я встигла почути від братика багато нових мудрих думок, історій та поглядів. Він більше почав виявляти турботу та переживання. Часто малює листівки й вигадає привиди, аби їх подарувати. Із ним дедалі складніше вести суперечку, адже на все має власну думку. Став самостійнішим, але іноді, не змігши зробити щось власноруч, кличе на допомогу. На наші стосунки карантин дуже добре впливав, адже зараз бачимось щодня, а не як під час стаціонарного навчання – раз на тиждень, а то й два. Нещодавно брат мені сказав: «Я тебе давно не бачив удома, сумував». Якщо ще пів року тому він сумував трохи, то все одно не надавав цьому такого значення, як тепер».

Стосунки з молодшими

простіші. А що робити, коли ви майже однолітки? У таких ситуаціях потрібен інший підхід. Та, власне, не завжди вдається його одразу знайти...

Досвідом ділиться Анна Бокоч, випускниця факультету суспільних наук. «Минули роки – і стосунки з братом змінилися, ми обоє подорослішали. Тепер живемо вдвох, без батьків, оскільки поїхали навчатися. Спочатку було важко, мені доводилося ознайомлювати з містом, уводити в курс університетського життя. Певний час сварилися: «Чому ти не прибрал за собою або чому не помив посуд? Я ж не мама й не домогосподарка, щоб за тобою постійно прибирати!» Коли ми були маленькими, усі родичі казали: я буду тихенькою та спокійною завжди, а Ваня – бойовий, і коли кудись поїде – не пропаде. Але все вийшло навпаки. Він спокійний! Звичайно, що не вдома. Знаю, як важко. Люди цим користуються. Потроху почала змінювати брата. Тепер стосунки з ним є чудовими. Завжди допомагає й підтримує в різних ситуаціях. Іноді думаю про те, що ми кожен підемо своїм шляхом, матимемо свої сім'ї, але поки що не можу уявити життя окремо. Удячна батькам. Вони нас так виховали: постійно бути поруч, бо ми – рідні брат та сестра, і ніхто в цьому світі нам одне одного не замінить».

Із часом чи то дорослішаємо, чи то потрохи вже й старіємо :). Наші братики та сестрички роблять це разом із нами, хоч іноді навіть невідчутно. В умовах університетських буднів, коли проводиш увесь час у місті, де навчаєшся, відповідний процес відбувається особливо непомітно. Потрібно ловити моменти, доки ми тут і зараз. Закарбую такі перли-спогади на аркуші, адже більше ніколи не станемо такими.

...Тобі 9 років. Із тобою вже не просто, однак не менш цікаво. Захоплюєшся іншими речами, відчуваєш себе «середнячком».

Мабуть, здивувався? Зараз поясню. Ти зробив гучну заяву батькові, що вже надто дорослий, аби дивитися мультфільми. Починаєш протестувати, адже цікавіше стежити за блогерами, які розповідають щось для мене не зовсім зрозуміле, коли коментують відеоігри на зразок Minecraft, Bed Wars. Проте коли тато попросив мити килими в машині після поїздки, різко згадуєш: іще маленький. Батько запевняє: ти ж дорослий, а у відповідь: «Ну, я «середнячок».

Назарку, ти досі робиш нам із Соломійкою (рідна сестра – прим. авт.) сюрпризи у вигляді листівок, малюнків, виліплюєш щось із пластиліну, закладаючи в цих речах повідомлення про любов. Пишеш побажання: «Любі Таню й Соломійко, вітаю з 8 Березня. Бажаю щастя, здоров'я, грошей і знайти собі гарного чоловіка» (це дослівно з останньої листівки). Однак не радієш нашій появі вдома, коли ми говоримо: «Неси англійську, будемо вчити». Читання – досі твоє «улюблене» заняття. Погоджуєшся тільки тоді, коли пообіцяємо щось в «обмін».

Узагалі багатьом мужчинам варто брати в тебе уроки майстер-класу, як правильно писати листи, аби потрапити стрілою «замилуваності» у самісіньке серденько. Маєш рецепт чарівних пігулок емоцій, оскільки креативно склеїв своїми ручками конверт. У рукописі були такі слова: «Таню, пам'ятай, я завжди тебе любитиму, мов квітку, яка ніколи не помирає!»

Тішить твоя добросовісність. Навіть коли провинився – готовий понести справедливе покарання. Однак як можна лягати на тебе після слів: «Таточку, ну, вибачте! Хочете, заберіть телефон або поставте в куток. Ну вибачте, мене, дурника». Після цього вже не вистачає сил здійснювати виховну роботу. Основна мета – стримати сміх.

Ти готовий допомагати, але перед цим потрібно довго пояснювати, аргументовано дово-

дити важливість тих чи інших справ. Виникають певні труднощі й з однолітками. Тут мені спадає на думку: ти дорослішаєш, захищати тебе дедалі складніше. Соціум – складний, люди різні, виховують дітей по-своєму. Уперше зустрічаю тебе зі школи таким: сумний погляд, брудні штани, на руках подряпини. Говорити нічого не хочеш, на мої наполегливі допитання у відповідь чую: «Усе нормально», а потім... А потім розповів усе, як було. У схожі моменти складно, мов колись, просто вручити цукерку, тепер слід озброїтися правильними словами, виявити розуміння та мудрість. Знову ж: такий вплив старших має вагоме значення. Мабуть, час читати книжки з психології. Тобі тільки 9, складно уявити, що чекає далі. Хлопчик та й годі!

Ми часто виконуємо ранкову зарядку разом, наскільки це можливо, доки я вдома. А коли приїжджаю – одразу говориш: «Ніч спатимеш біля мене». Ділити ковдру – ще ті розваги, але мені байдуже. Забуваю про нічну боротьбу одразу – тільки-но міцно обіймеш. Тішить, що ми багато в чому схожі: обожнюємо вівсянку, яблуко – наш улюблений фрукт. Тебе турбують глобальні проблеми, знаєш більше про сучасні новинки у світі технологій, ніж я.

У твоєму житті новий етап, ти пішов до музичної школи. На першому ж занятті змусив усіх триматися за живота. Викладач спитав, чи знаєш, що таке мажор та мінор, а у відповідь почув: «Знаю, мажор – то такий крутий хлопчик!»).

Щодо раціону також непросте, тобі не так легко догодити. Пам'ятаєш, як прибіг до мами й повідомив дві новини? Спитав, із якої почати: із доброї чи поганої. І коли попросили з останньої, відповідь: «Гречка, буде гречка». На друге запитання, що ж добре, пролунало: «А доброї новини немає, її просто немає». Якщо пропонують на обід те, що ти не дуже любиєш, у тебе заготовлені

на «фразочка»: «Дякую, я не голодний», проте, якщо все ж наважуєшся скуштувати, після завершення трапези з позитивною інтонацією й веселим голосом заявляєш: «Дякую, було несмачно».

Запас твоїх цікавих «словечок» стрімко поповнюється. Ось ти вже знаєш, хто такі «вегетаріанці» (процитовано :)). Коли телефон у моїх руках, повідомляєш іншим, що я вирішую свої «улюблені» справи. Очевидно, моя усмішка на обличчі все ж зовсім виказує. Інструмент для обробки землі в тебе «мотиґа». За твоею версією, є «ніхні» (замість їхні), а в улюблений борщ мама додає «підправи» (приправи). Птахоферму, біля якої проїжджаємо, називаєш «куркозаводом». Задню частину машини чомусь іменуєш «гаражем». І любиш ходити «першохідним пішоходом» (пішохідний перехід). Батькам довго довелось пояснювати, що таке барабанна перетинка, яку ти називав «барабанною понкою». А ще люди мандрують «подпутками» (попутками). Доки разом збирали суницю, ти побачив, за твоїми ж словами, екслюзивних жука й муравинку. Дитяча фантазія – вона така!

Роздуми на вічні теми приносять чимало задоволення. Діти круто вміють відповідати на банальні запитання. Ти глибоко переконаний у тому, що коли люди одружаться, то обіцяють бути разом усе життя, доки не помруть. Так ти мені відповів на провокаційне запитання, що таке службовий роман :).

Філософська складова стосовно виховання. Ох... Тут не просто. Потрібно шукати компроміси. Постійно намагаюся бути прикладом. Важко! Однозначно стримувати емоції – ще та складна гра, і ти намагаєшся «не провалити» рівень, бо залишилося всього одне життя. Пройдімо його разом!
Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці газети в соціальній мережі «Фейсбук»: www.facebook.com/uzhnu.poglyad.

КРАЩИЙ МАТЕРІАЛ

Кращий матеріал «Погляду» в #12 (241) – «Як Миколай ходив в УжНУ» Мирослави Гараздій.

Найрейтинговіша за кількістю переглядів у фейсбуку – теза гадана публікація.

Вітаємо авторку!

Одним абзацом

■ **Наказ ректора.** Із 6.01.2021 в Ужгородському національному університеті продовжено дію карантину до 28 лютого 2021 року з обмежувальними протиепідемічними заходами, передбаченими наказом ректора університету № 32/01-04 від 13.11.2019 року.

■ **Кисневий концентратор.** Волонтеріат УжНУ передав придбаний кисневий концентратор Закарпатському центрові легеневих хвороб. Долучилося більш ніж 130 благодійників. У виші вдалося зібрати понад 50 тисяч гривень.

■ **Книгомани.** До п'ятірки найактивніших читачів Наукової бібліотеки УжНУ серед виклада-

чів та співробітників 2020 року ввійшли: Магдаліна Опачко, викладач факультету суспільних наук (856 примірників); Мирослава Гараздій, коректор газети «Погляд» (149); Віктор Кічера, доцент факультету історії та міжнародних відносин (135); Валентина Барчан, завідувач кафедри української літератури філологічного факультету (122); Іван Чолос, викладач факультету іноземної філології (94).

■ **Вебінар.** На факультеті туризму та міжнародних комунікацій організували міжуніверситетський вебінар з актуальних питань підготовки фахівців туризму за ОПП «Туризм». Мета заходу – консо-

лідація зусиль та дотримання стандартів вищої освіти України для формування фахових компетентностей. Також меморандум «Про академічну доброчесність» підписали кафедри туризму УжНУ та Львівського національного університету імені Івана Франка.

■ **Вогонь миру.** У холі ректорату УжНУ представники «Пласту» в Ужгороді передали альма-матер Вифлеємський вогонь. Зокрема, його приймали голова Студентської ради Вікторія Кенідра та голова студпрофкому Олександр Баран. Скаути Словаччини цьогогоріч передали вогонь закарпатцям на кордоні. Також пластуни не забули й про захисників, котрі

перебувають у зоні бойових дій на Сході України.

■ **Успіх.** Четвертокурсниці факультету туризму та міжнародних комунікацій А.Купар і С.Павлусь узяли участь у міжнародній науково-освітній олімпіаді з туризму, яка відбувалася в Дніпрі в онлайн-форматі. Захід тривав 10 днів. До нього долучилися майже 150 студентів, аспірантів та викладачів. Дівчата стали переможцями за розроблений тур та креативну відеопрезентацію (Ангеліна) і за оригінальні відповіді й створення унікального туристичного продукту (Софія). Вітаємо наших студенток!

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 113. Ціна – безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 26.01.21.

Засновник і видавець – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010,

м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад – 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів. Відповідальна за випуск номера: М.Б.Гараздій.

Головний редактор:
В.Ю.ТАРАСЮК.

Художній редактор, кореспондент:
Т.М.ЛЕСЮК.

Коректор:
М.Б.ГАРАЗДІЙ.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067-880-85-71.